

PRIKAZ

ZAVIČAJNI MUZEJ – OSNOVATI ILI SPALITI?

Zavičajni muzej – osnovati ili spaliti?, ur. Nives Rittig Beljak, Zajednica Nijemaca u Hrvatskoj, Zagreb 2005., 163 str.

Zajednica Nijemaca u Hrvatskoj 2005. godine pružila je čitateljima zanimljivo djelo *Zavičajni muzej – osnovati ili spaliti?*, koje obuhvaća radove pretežito fokusirane na problematiku manjina, izložene na seminaru održanom na Sljemenu od 19. do 21. lipnja 2005. godine. Nakon uvodne riječi glavne urednice Nives Rittig Beljak i sažetka u kojem je Konrad Kōstlin iznio svoja razmišljanja o zavičajnom muzeju, njegovu smislu te kategorijama zavičajnih muzeja, a koje je uručio po dolasku na Sljeme sudionicima seminara, u knjizi se donose sljedeća izlaganja:

Konrad Kōstlin autor je i narednog rada *Novi smisao stvari u muzeju*, gdje promatra muzej kao mjesto u kojem stvari koje su donedavno bile u svakodnevnoj, odnosno, kako autor ističe "normalnoj uporabi", dobivaju novo, simboličko značenje koje prerasta sam izloženi predmet.

U radu *Räume – Zeiten – Menschen. Über den Umgang mit Migrationgeschichte im Donauschwäbischen Zentralmuseum Ulm* Henrike Hampe nas detaljno upoznaje s muzejom u Ulmu, otvorenom 2000. godine, u kojem se pokazuje povijest podunavskih Nijemaca. Autorica ističe da muzej njeguje kontakte s drugim muzejima izvan granica Njemačke, a osim toga je i mjesto u kojem se organiziraju pedagoške radionice pa u skladu s time okupljaju djecu i mladež iz različitih zemalja.

Mariborski Nemci in njihove muzejske zbirke naslov je rada u kojem se autorica Maja Godina-Golija pozabavila izgledom, postavom i značenjem muzeja koji su u Mariboru osnovali mariborski Nijemci, okupljeni u njemačkom muzejskom društvu, u prosincu 1903. godine.

Rad Jadranke Grbić *Primordijalno, esencijalno, apstraktno, imaginarno, konstruirano, sporno, ili...? Modeli i pristupi istraživanju identiteta* bavi se analizom etnoloških i antropoloških koncepcija i teorija istraživanja identiteta kao i razlikom teorijskih pristupa u starijoj i novijoj etnoantropološkoj praksi. Slijedom iznošenja teza eminentnih antropologa i etnologa iz druge polovice 20. stoljeća vezanih uz istraživanje identiteta, autorica nudi teorijski okvir i model istraživanja identifikacijskih procesa današnjice.

Renata Jambrešić Kirin u radu *Svjedok, arhiv i muzej: tko svjedoči za svjedoka?* obrađuje struje koje prevladavaju u suvremenim kritikama muzejskih politika; onu koja se usredotočuje na poetiku te onu koja je usmjerena na politiku muzejskih stalnih postava i izložbi.

Slijedi rad *O smotrama folkloru*, u kojem nas Zorica Vitez upoznaje sa smotrama folkloru, odnosno kulturnim priredbama koje se u Hrvatskoj održavaju od tridesetih godina 20. stoljeća. Autorica, između ostalog, upozorava na činjenicu kako prikazivanje i popularizacija tradicijske kulture na smotrama folkloru stručnjake stavlja pred mnoge dileme i prijemore oko obnove zapuštenih oblika tradicije, rekonstrukcije prema sjećanjima i/ili zapisima istraživača.

Istraživački interes Naile Ceribašić u radu *Predstavljanje: prevođenje, pregovaranje, zagovaranje, posredovanje, osnaživanje* također je usmjeren na folklornu praksu, odnosno na javni folklor kao na profesionalnu, na suvremenim znanstvenim teorijama i rezultatima temeljenom posredovanju folkloru u javnosti. U skladu s tim autorica se pozabavila pitanjem pridonosi li javna praksa izolaciji određene kulture ili pak podupiranju kulturnih različitosti.

Naredne, a ujedno i posljednje stranice knjige ispunio je podugačak rad *Poetika i politika izlaganja drugih kultura* autorice Henriette Lidchi, koji se, kao i navedeni rad Renate Jambrešić Kirin, bavi praksom izlaganja na koju utječe kritika koja u prvi plan stavlja poetsku i političku prirodu izlaganja. Govoreći najprije o poetici predstavljanja kojoj se teži u etnografskim izložbama i pozivajući se na rad Rolanda Barthesa, autorica je istaknula važnost kustosa koji rade s predmetima i kontekstualiziraju ih tako da predmeti poprimaju određenu ulogu te su istodobno i fizički dokazi i kulturni izražaji. Autorica se služila radom Michaela Foucaulta, obrađujući politiku izlaganja, odnosno ulogu izložbi i muzeja u proizvodnji društvenog znanja kao i razmatrajući odnos svijeta znanosti s jedne te svijet politike i moći s druge strane.

Na kraju istaknimo kako je knjiga *Zavičajni muzej – osnovati ili spaliti* nastala trudom članova Zajednice Nijemaca u Hrvatskoj te navednih autora, čiji su prilozi, pisani velikim istraživačkim žarom, ispisali njezine stranice te još više učvrstili temelje nezaobilazne za svako daljnje proučavanje muzeja.

Anela Mateljak